БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баянговь сумын ЗДТГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/203/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024 оны 02 дугээр сарын 20	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Аудитор: Н.Бүнчинсүрэн Утас: 99049866 Цахим хаяг: bunchinsurenn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

Асуудлыг онцолсон хэсэг 3

Аудитын гол асуудал 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 11

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 14

4.1 Ерөнхий зүйл 14

4.2 Материаллаг байдал 15

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 15

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 15

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 15

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 16

4.5.1 Завсрын аудитын талаар 16

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 17

5.1 Төлбөрийн акт 17

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
310 дугаар байр, Лувсандамзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584
Цахим шуудан:procurement. bayankhongor@audit.gov.mn

2024.02.23 № 2/61.

танай_____________-ны № _____________ -т

БАЯНГОВЬ СУМЫН ЗДТГ-ЫН ДАРГА
Д.ОТГОНЖАРГАЛ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Баянговь сумын ЗДТГ-ын оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор аймгийн Баянговь сумын ЗДТГ-ын оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Тус байгууллага нь автомашины сэлбэг хэрэгслийн эд ангийг солихдоо өмч хамгаалах зөвлөлийн шийдвэр гаргуулаагүй, цалингийн урьдчилгааг суутган тооцоогүй, Засаг даргын нөөц хөрөнгийг журмын дагуу зарцуулаагүй зэрэг зөрчил нь урьдчилан тогтоосон материаллаг байдлын түвшингээс хэтрээгүй.

5020232

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 3 зорилтын хүрээнд 49 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 96 хувиар үнэлсэн байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Б.МӨНХБАТ

d:\албан тоот\2022-а4.toot.docx

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**120,167,370.07**	**141,850,598.92**
33	**АВЛАГА**	**100,000.00**	**98,391.00**
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	100,000.00	98,391.00
34	**УРЬДЧИЛГАА**	**250,000.00**	**250,000.00**
34710	**Урьдчилгаа тооцоо**	**250,000.00**	**250,000.00**
34713	Цалингийн урьдчилгаа	250,000.00	250,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**119,817,370.07**	**141,502,207.92**
35100	**Түүхий эд материал**	**9,285,000.00**	**12,509,000.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	9,285,000.00	12,509,000.00
35400	**Хангамжийн материал**	**95,270,870.07**	**118,019,718.63**
35410	Бичиг хэргийн материал	3,330,675.00	3,665,675.00
35420	Аж ахуйн материал	33,330,145.07	48,406,473.63
35470	Бусад хангамжийн материал	58,610,050.00	65,947,570.00
35600	Мал амьтад	15,261,500.00	10,973,489.29
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,645,874,762.17**	**2,589,732,558.03**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**1,645,874,762.17**	**2,589,732,558.03**
39200	**Биет хөрөнгө**	**1,621,006,762.17**	**2,564,864,558.03**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,867,920,529.24	2,917,227,617.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-712,867,454.09	-862,877,017.71
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	281,630,000.00	302,210,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-179,640,000.16	-209,478,500.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	266,774,103.00	290,574,103.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-211,186,489.34	-229,293,834.18
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	73,618,292.72	84,768,292.72
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-48,187,949.64	-56,219,738.77
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	209,800,000.00	209,800,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-66,999,999.96	-75,391,999.92
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	321,072,558.20	416,072,558.20
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-181,243,827.80	-222,843,922.55
39217	Ном	317,000.00	317,000.00
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**24,868,000.00**	**24,868,000.00**
39301	Програм хангамж	850,000.00	850,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-850,000.00	-850,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	24,868,000.00	24,868,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,766,042,132.24**	**2,731,583,156.95**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**1,841,924.00**	**653,226.14**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**1,841,924.00**	**653,226.14**
41300	**Өглөг**	**1,841,924.00**	**653,226.14**
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,791,924.00	603,226.14
41360	**Бусад өглөг**	**50,000.00**	**50,000.00**
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	50,000.00	50,000.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,764,200,208.24**	**2,730,929,930.81**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**1,764,200,208.24**	**2,730,929,930.81**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	513,984,711.00	513,984,711.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	513,984,711.00	513,984,711.00
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**1,058,312,543.45**	**2,025,042,266.02**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,083,424,193.69	1,058,312,543.45
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-25,111,650.24	966,729,722.57
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	191,902,953.79	191,902,953.79
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,766,042,132.24**	**2,731,583,156.95**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан **/төгрөгөөр/**

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**692,527,434.69**	**1,907,939,584.56**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**267,817,934.69**	**1,260,714,637.56**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**267,817,934.69**	**1,260,714,637.56**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**1,555,000.00**	**1,611,164.00**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,200,000.00	0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	355,000.00	1,611,164.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	226,300,889.62	1,184,887,088.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	39,962,045.07	74,216,385.56
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**424,709,500.00**	**647,224,947.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**9,591,100.00**	**9,017,147.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0	2,775,565.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,591,100.00	5,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	1,241,582.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**415,118,400.00**	**638,207,800.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	415,118,400.00	638,207,800.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**716,558,784.93**	**941,209,861.99**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**716,558,784.93**	**941,209,861.99**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**690,837,090.26**	**906,394,866.96**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**227,078,414.41**	**370,424,492.28**
210101	Үндсэн цалин	227,078,414.41	263,642,540.36
210102	Нэмэгдэл	0	106,781,951.92
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**28,131,200.00**	**46,050,101.83**
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,131,200.00	31,504,211.78
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0	3,706,377.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0	2,965,071.92
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0	699,371.44
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0	7,175,069.24
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**39,552,536.00**	**43,626,866.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,094,649.00	6,816,001.00
210302	Түлш, халаалт	31,457,887.00	36,810,865.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**65,078,460.00**	**133,961,865.00**
210401	Бичиг хэрэг	4,357,892.00	5,845,080.00
210402	Тээвэр, шатахуун	29,581,930.00	38,228,955.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	500,000.00	338,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,414,300.00	12,857,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,885,898.00	73,167,330.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	7,338,440.00	3,525,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**7,973,100.00**	**23,147,100.00**
210604	Урсгал засвар	7,973,100.00	23,147,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,123,800.00**	**6,471,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,123,800.00	6,471,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**10,743,548.00**	**8,253,364.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,984,350.00	2,119,498.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	500,000.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	835,510.00	926,550.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	287,220.00	655,772.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	37,500.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564,000.00	3,210,000.00
210807	Газрын төлбөр	444,968.00	541,544.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	290,000.00	300,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**309,156,031.85**	**274,460,077.85**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,422,300.00	18,480,785.71
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	294,733,731.85	255,979,292.14
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**25,721,694.67**	**34,814,995.03**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**25,006,300.00**	**31,647,200.00**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	24,206,300.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	30,997,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800,000.00	650,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**715,394.67**	**3,167,795.03**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	521,394.67	2,973,513.03
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	194,000.00	194,282.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**-24,031,350.24**	**966,729,722.57**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,080,300.00**	**0**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	870,300.00	0
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	210,000.00	0
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**-25,111,650.24**	**966,729,722.57**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан **/төгрөгөөр/**

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**426,264,500.00**	**648,836,111.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,555,000.00**	**1,611,164.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**1,555,000.00**	**1,611,164.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**1,555,000.00**	**1,611,164.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,555,000.00	1,611,164.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**424,709,500.00**	**647,224,947.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**9,591,100.00**	**9,017,147.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0	2,775,565.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,591,100.00	5,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	1,241,582.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**415,118,400.00**	**638,207,800.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	415,118,400.00	638,207,800.00
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**413,945,000.00**	**633,886,111.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**413,945,000.00**	**633,886,111.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**388,223,305.33**	**599,071,115.97**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**225,266,565.33**	**371,611,581.14**
210101	Үндсэн цалин	185,911,099.76	260,184,881.14
210102	Нэмэгдэл	39,355,465.57	111,426,700.00

2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**28,158,200.00**	**46,050,101.83**
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,147,500.00	31,504,211.78
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,252,700.00	3,706,377.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,802,100.00	2,965,071.92
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	450,600.00	699,371.44
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,505,300.00	7,175,069.24
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**37,209,252.00**	**41,526,866.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,094,649.00	6,845,498.00
210302	Түлш, халаалт	29,114,603.00	34,681,368.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**41,489,908.00**	**55,952,146.00**
210401	Бичиг хэрэг	2,787,200.00	3,442,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,705,300.00	23,591,734.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	650,000.00	635,000.00
210404	Ном, хэвлэл	688,000.00	460,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	15,359,910.00	20,427,362.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,299,498.00	7,395,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**6,153,100.00**	**25,973,200.00**
210604	Урсгал засвар	6,153,100.00	25,973,200.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,087,800.00**	**6,471,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,087,800.00	6,471,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**13,287,140.00**	**15,928,731.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,517,942.00	9,491,865.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	835,510.00	926,550.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,220.00	655,772.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	49,500.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564,000.00	3,513,000.00
210807	Газрын төлбөр	444,968.00	541,544.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300,000.00	300,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**33,571,340.00**	**35,557,490.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,571,340.00	32,642,060.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0	2,915,430.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**25,721,694.67**	**34,814,995.03**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**25,006,300.00**	**31,647,200.00**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	24,206,300.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	30,997,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800,000.00	650,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**715,394.67**	**3,167,795.03**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	521,394.67	2,973,513.03
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	194,000.00	194,282.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**12,319,500.00**	**14,950,000.00**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**12,319,500.00**	**14,950,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**12,319,500.00**	**14,950,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**12,319,500.00**	**14,950,000.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	12,319,500.00	14,950,000.00

VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**-12,319,500.00**	**-14,950,000.00**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	1,083,654,193.69	1,789,541,858.48
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-230,000.00	-230,000.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	1,083,424,193.69	1,789,311,858.48
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-25,111,650.24	-25,111,650.24
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	1,058,312,543.45	1,764,200,208.24
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	1,058,312,543.45	1,764,200,208.24
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	1,058,312,543.45	1,764,200,208.24
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	966,729,722.57	966,729,722.57
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	513,984,711.00	191,902,953.79	2,025,042,266.02	2,730,929,930.81

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	зөрүү	хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**641,207,800.00**	**636,845,450.97**	4,362,349.03	99.3
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**641,207,800.00**	**636,845,450.97**	4,362,349.03	99.3
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**608,710,600.00**	**605,198,250.97**	3,512,349.03	99.4
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**371,859,100.00**	**371,611,581.14**	247,518.86	99.9
210101	Үндсэн цалин	260,432,400.00	260,184,881.14	247,518.86	99.9
210102	Нэмэгдэл	111,426,700.00	111,426,700.00	0.00	100.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**46,482,300.00**	**46,050,101.83**	432,198.17	99.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,608,000.00	31,504,211.78	103,788.22	99.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,718,600.00	3,706,377.45	12,222.55	99.7
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,974,900.00	2,965,071.92	9,828.08	99.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	743,700.00	699,371.44	44,328.56	94.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,437,100.00	7,175,069.24	262,030.76	96.5
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**42,186,300.00**	**41,526,866.00**	659,434.00	98.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,400,000.00	6,845,498.00	554,502.00	92.5
210302	Түлш, халаалт	34,786,300.00	34,681,368.00	104,932.00	99.7
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**57,546,600.00**	**56,502,146.00**	1,044,454.00	98.2
210401	Бичиг хэрэг	3,469,500.00	3,442,550.00	26,950.00	99.2
210402	Тээвэр, шатахуун	23,608,100.00	23,591,734.00	16,366.00	99.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,409,000.00	635,000.00	774,000.00	45.1
210404	Ном, хэвлэл	460,000.00	460,000.00	0.00	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	20,600,000.00	20,427,362.00	172,638.00	99.2

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,000,000.00	7,945,500.00	54,500.00	99.3
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**40,400,000.00**	**40,373,200.00**	26,800.00	99.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,400,000.00	14,400,000.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	26,000,000.00	25,973,200.00	26,800.00	99.9
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**6,870,800.00**	**6,471,000.00**	399,800.00	94.2
210702	Дотоод албан томилолт	6,870,800.00	6,471,000.00	399,800.00	94.2
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**7,585,500.00**	**7,105,866.00**	479,634.00	93.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	800,000.00	669,000.00	131,000.00	83.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,000,000.00	926,550.00	73,450.00	92.7
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	771,500.00	655,772.00	115,728.00	85.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,000.00	0	50,000.00	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564,000.00	3,513,000.00	51,000.00	98.6
210807	Газрын төлбөр	600,000.00	541,544.00	58,456.00	90.3
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300,000.00	300,000.00	0.00	100.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**35,780,000.00**	**35,557,490.00**	222,510.00	99.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,780,000.00	32,642,060.00	137,940.00	99.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,000,000.00	2,915,430.00	84,570.00	97.2
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**32,497,200.00**	**31,647,200.00**	850,000.00	97.4
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**32,497,200.00**	**31,647,200.00**	850,000.00	97.4
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	500,000.00	0	500,000.00	0.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,997,200.00	30,997,200.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	650,000.00	350,000.00	65.0
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**641,207,800.00**	**636,845,450.97**	4,362,349.03	99.3
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**638,207,800.00**	**635,234,286.97**	2,973,513.03	99.5
320001	Орон нутгийн төсвөөс	638,207,800.00	635,234,286.97	2,973,513.03	99.5
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**3,000,000.00**	**1,611,164.00**	1,388,836.00	53.7
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,000,000.00	1,611,164.00	1,388,836.00	53.7
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**	**45**	**45**	0.00	100.0
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1**	**1**	0.00	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	0.00	100.0
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**22**	**22**	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	8	8	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	0.00	100.0
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**22**	**22**	0.00	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	0.00	100.0
650010	Гэрээт ажилтан	6	6	0.00	100.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0.00	100.0

2.5 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**8,822,865.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**8,822,865.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	8,822,865.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	8,822,865.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,822,865.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	9,017,147.00

1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	9,017,147.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,775,565.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,241,582.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газар нь орчин үеийн тэргүүний техник хэрэгсэл нэвтрүүлсэн өндөр боловсрол, мэргэжил, туршлага, дадлагатай хүн, хүний нөөцөөр хамгийн оновчтой хэрэгжих магадлал, тооцоо өндөртэй зорилго зорилтыг тодорхойлж цомхон чадварлаг бүтцээр төрийн үйлчилгээг байгууллага иргэдэд хөнгөн шуурхай хүртээмжтэй үзүүлэхэд оршино.

Засаг даргын тамгын газар нь стратеги зорилт тус бүрийн хүрээнд тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн үйл ажиллагааны дор дурдсан гол зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна

- Эрх зүйн сургалт сурталчилгааны өргөжүүлж системчлэлийг боловсронгуй болгох
- Нотариатын иргэний бүртгэл, иргэд байгууллагын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолыг хамгаалах
- Засаг даргад бодлогын зөвлөгөө туслалцаа арга зүйн зөвлөгөө өгөх
- Төрийн архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандартыг хангах
- Төсвийг үр ашигтай удирдаж байгууллын зорилго зорилтыг хангах
- Төрийн болон орон нутгийн өмчид хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулж үр ашгийг нэмэгдүүлэх

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл

үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянговь сумын ЗДТГ нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Баянговь сумын ЗДТГ нь аймгийн Санхүү, Төрийн сангийн хэлтсээс баталсан "Төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын жишиг баримт бичиг"-ийг дагаж мөрдөж байгаа бөгөөд холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянговь сумын ЗДТГ нь 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Баянговь сумын ЗДТГ нь 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгө 2,731,583.2 мянган төгрөг байгаа бөгөөд өмнөх оноос 965,541.0 мянган төгрөгөөр буюу 55 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			0
Авлага	100.0	98.4	(1.6)
Урьдчилгаа	250.0	250.0	-
Бараа материал	119,817.4	141,502.2	21,684.8
Үндсэн хөрөнгө	3,046,850.5	4,246,687.6	1,199,837.1
Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,400,975.7)	(1,656,955.0)	(255,979.3)
Нийт хөрөнгө	**1,766,042.1**	**2,731,583.2**	**965,541.0**
Өр төлбөр	1,841.9	653.2	(1,188.7)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,764,200.2	2,730,929.9	966,729.7
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**1,766,042.1**	**2,731,583.2**	**965,541.0**

Эх сурвалж: Байгууллагын 2023 оны санхүүгийн тайлан

Авлага дансны үлдэгдэл 348.4 мянган төгрөг болж 1.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь ажиллагсдаас авах 100,0 мянган төгрөгийн авлага буурч илүү суутгасан 98.4 мянган төгрөгийн үйлдвэрчний эвлэлийн татвар өссөнтэй холбоотой байна. Мөн цалингийн урьдчилгаа урд онд 250.0 мянган төгрөг байсан бөгөөд тайлант онд барагдуулаагүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 141,502.2 мянган төгрөг болж 21,684.8 мянган төгрөг өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 106599.7 мянга, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 73,931.0 мянга нийт 180,816.1 мянган төгрөгийн орлого авч 142,432.5 мянган төгрөгийн материалыг зарцуулж 16,698.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж устгасантай холбоотой байна

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 4,246,687.6 мянган төгрөг болж 1,199,837.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 14,950.0 мянга, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ЗДТГ-ын шинэ барилга 888,649.6 мянга, 2 ширхэг мотоцикл

5,500.0 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 290,659.5 мянган төгрөгийг тус тус шилжүүлэн авсантай холбоотой байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 653.2 мянган төгрөг болж 1,188.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны ХАОАТ, үйлдвэрчний эвлэлийн татварын өглөгийг барагдуулж тайлант онд 603.2 мянган төгрөгийн НДШ-ийн өглөг үүссэнтэй холбоотой байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 2,730,929.9 мянган төгрөг болж 966,729.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн 966,729.7 мянган төгрөгийн өөрчлөлтөөс шалтгаалсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 579,707,6 мянган төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр, нийт зарлагыг 579,707.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 96,590.6 мянган төгрөгөөр бууруулж 483,117.0 мянган төгрөгөөр анх батлагдсан ба тодотголоор 641,207.8 мянган төгрөг болгож 158,090.8 мянган төгрөгөөр өсгөн баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн шууд захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 641,207.8 мянган төгрөг батлагдсанаас 636,845.5 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 636,845.5 мянган төгрөг буюу 99.3 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл үйл ажиллагааны зардлаас 1,912.5 мянга, баг хорооны үйл хорооны үйл ажиллагааны зардлаас 1,996.8 мянган төгрөгийг тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	80801 үндсэн үйл ажиллагаа зардал	461,352.9	459,440.4	1,912.5	99.6
2	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	99,077.7	97,080.9	1,996.8	98.0
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	31,997.2	31,647.2	350.0	98.9
4	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	28,000.0	27,993.4	6.6	100
5	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	780.0	766.2	13.9	98.2
6	82212 Хур хог хаягдал, орчны бохирдол	20,000.0	19,917.4	82.6	99.3
	Нийт дүн	641,207.8	636,845.5	4,362.3	99.3

Эх сурвалж: Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаас

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Үндсэн үйл ажиллагааны зардлаас 523.6 мянга буюу 0.1 хувь, баг хорооны үйл ажиллагааны зардлаас 1,996.8 мянга буюу 2 хувь, орон нутгийн нөөц хөрөнгө хөрөнгө 6.6 мянга буюу 0.02 хувь, байгаль орчны хамгаалах нөхөн сэргээх зардал 13.9 мянга буюу 1.8 хувь, хур хаягдал, орчны бохирдлын зардлаас 82.6 мянга буюу 0.4 хувийг тус тус буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд тус байгууллагын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дараах орлого төвлөрсөн байна.

Хүснэгт 3. Нэмэлт санхүүжилтийн орлого */мян.төг/*

д/д	Орлогын төрөл	Авсан санхүүжилт
1	Мал тооллоыгн зардал/Статистикийн хэлтэс/	1,045.6
2	Усны төлбөр	821.5
3	Аймгийн ЗДТГ /Сургалтын шатахуун/	716.5
4	Хамтарсан багийн зардал	1,013.5
5	Өмнөговь сумын ЗДТГ-аас Баянговь сумд отор нүүдэл хийж байгаа багт дэмжлэг	5,000.0
6	Тендерийн хураамж	420.0
	Нийт орлогын дүн	9,017.1

Эх сурвалж: Нэмэлт санхүүжилтийн дансны хуулга

Дээрх орлогыг зориулалтын дагуу зарцуулж 194.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн орлогод төвлөрүүлсэн байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Баянговь сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн гүйцэтгэж, ахлах аудитор М.Алтантуяа, Газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянговь сумын ЗДТГ нь 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 1/13 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн.

2023 оны төсвийн хөрөнгийг захиран зарцуулах 1 дүгээр гарын үсгийг Д.Отгонжаргал, 2 дугаар гарын үсгийг нягтлан бодогч Д.Энхжаргал нар зурж хөрөнгийг захиран зарцуулжээ.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр төсвийн гүйцэтгэлийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг байдлын түвшин 1.5 хувиар тооцож материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 716,558.8 мянган төгрөгөөс тооцоход 10,748.4 мянган төгрөг байгаа ба гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 70 хувиар буюу 7,523.9 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор 2023 оны гэрэл цахилгааны зардлыг 554.5 мянга, түлш халаалтын зардал 104.9 мянган төгрөгийг тус тус хэмнэсэн байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь 2023 онд 159 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 152 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан, 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 5 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

Тайлант онд шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 599,427.8 мянган төгрөгийн 29 гүйлгээ мэдээлэхээс 14,301.7 мянган төгрөгийн 11 гүйлгээ мэдээлээгүй байна.

Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 55,657.2 мянган төгрөгийн 4 гүйлгээ мэдээлэхээс бүрэн мэдээлсэн байна.

Аймгийн Санхүүгийн хяналт шалгалт, дотоод аудитын албанаас 2023 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар шилэн дансны цахим хуудас хөтөлж мэдээллийг үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн, ач холбогдолтой, тогтоосон хугацаанд, тогтмол байршуулж байгаа эсэхэд хяналт шалгалт хийсэн байна. Дээрх хяналт шалгалтаар Баянговь сумын ЗДТГ-ын шилэн дансны мэдээллийг шалгаж Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 11,460.0 мянган төгрөгийн 2 мэдээллийг байршуулаагүй талаар зөвлөмж өгсний дагуу нөхөн байршуулсан байна.

Харин бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт 221,512.9 мянган төгрөгийн 15 мэдээллийг байршуулахаас Засаг дарга нөөц хөрөнгө зарцуулах 2 захирамжийн 9,580.9 мянга, халаалтын гэрээний 34,681.4 мянга, шатах, тослох материал нийлүүлэх гэрээний 23,608.1 мянган төгрөгийг тус тус мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.4.5 дахь "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", 6.4.8 дахь "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т заасан мэдээлэл, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлага, бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт хөрөнгө зарцуулах шийдвэрийг хугацаанд үнэн зөв мэдээлж байх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсар үеийн аудитыг 2023 оны 10 сарын 20-ны өдрөөс 10 сарын 22 өдрүүдэд хийсэн бөгөөд цалин, НДШ-ийн нягтлан бодох бүртгэлийн бичилтийг буруу хийсэнтэй холбоотой залруулах бичилт хийх зөвлөмжийг хүргүүлж санхүүгийн тайланд залруулсан.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар 3,676.9 мянган төгрөгийн 3 алдаа, зөрчил илэрснээс 1,835.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, зөрчил арилгах 1 албан шаардлага, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 1,841.9 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлсэн ба Баянговь сумын ЗДТГ-ын 2023.05.22-ны өдрийн 75 тоот албан бичгээр хэрэгжилтийг тооцсон байна.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	1	1,835.0	1	1,835.0	100
Албан шаардлага	1	0	1	0	100
Зөвлөмж	1	1,841.9	1	1,841.9	100
Нийт дүн	3	3,676.9	3	3,676.9	100

Эх сурвалж: 2023 оны аудитын тайлангаас

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 45,253.5 мянган төгрөгийн зөрчил[1] илэрснээс, 250.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 45,003.5 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв

5.1 Төлбөрийн акт

1. Оны эхэнд 250.0 мянган төгрөгийн цалингийн урьдчилгааны үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд энэ нь ажлаас гарсан хүний урьдчилгаа тул тайлант хугацаанд барагдуулаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах; 6.4.8 дахь "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цалингийн урьдчилгааны үлдэгдэл 250.0 мянган төгрөгийг төсөв захирагчаар төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

1. Тайлант онд 21215.1 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн зарлага гаргасан ба тухайн авто тээврийн хэрэгслийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солихдоо байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл нь шийдвэр гаргаагүй байна

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2018 оны 04 сарын 03-ны өдрийн 86 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Өмч хамгаалах зөвлөлийн үйл ажиллагааны нийтлэг журам"-ын 3.13-т " Өмч хамгаалах зөвлөл нь хуулийн этгээдийн тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солих, барилга байгууламжийн их засвар хийх тохиолдолд батлагдсан норм стандартыг мөрдүүлэх, барилгын болон техникийн хувийн хэрэгт нь баяжилт хийлгэх зэргээр хяналт тавьж ажиллана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл нь тээврийн хэрэгслийн сэлбэг, эд ангийг солихдоо батлагдсан норм стандартын дагуу тухай бүр дүгнэлт гаргаж зөрчлийг арилгах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

2. Тайлант онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөд 27,993.4 мянган төгрөг зарцуулснаас 23,788.4 мянган төгрөгийг шагнал урамшуулал, уралдаан тэмцээн, хүлээн авалтын зардал хавтгайруулан зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-д "Зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 15 дугаар зүйлийн 15.1-д " Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно",15.1.3-д "Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", 15.1.5-д "Төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" , Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 1.1. "Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргад хуулиар олгогдсон бүрэн эрхтэй зөрчилдөхгүй, урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсны улмаас тухайн төсвийн жилийн дундуур зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээ, зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгө (цаашид "нөөц хөрөнгө" гэх)-өөс санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг тайлагнахад энэ журмыг мөрдөнө", 2.1.5-т "Энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээ" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан журмын дагуу зарцуулж байх зөрчлийг арилгах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

3. Тайлант онд шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 599,427.8 мянган төгрөгийн 29 гүйлгээ мэдээлэхээс 14,301.7 мянган төгрөгийн 11 гүйлгээ мэдээлээгүй, бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт 221,512.9 мянган төгрөгийн 15 мэдээллийг байршуулахаас Засаг дарга нөөц хөрөнгө зарцуулах 2 захирамжийн 9,580.9 мянга, халаалтын гэрээний 34,681.4 мянга, шатах, тослох материал нийлүүлэх гэрээний 23,608.1 мянган төгрөгийг тус тус мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.4.5 дахь "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", 6.4.8 дахь "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг бүрэн байршуулж, зөрчлийг арилгах, цаашид зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх

орхигдуулсан мэдээллийг байгууллагын шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст мэдээлэх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

4.Тухайн байгууллагын санхүүгийн тайланд 12.434 м2 газар бүртгэлтэй байгаа бөгөөд Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгаанд 577084м2 газар бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, 13.7 “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Газрын бүртгэлтэй холбоотой зөрчлийг арилгах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

Дээрх акт, албан шаардлагын биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 05 дугаар сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Оны эхэнд 250.0 мянган төгрөгийн цалингийн урьдчилгааны үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд энэ нь ажлаас гарсан хүний урьдчилгаа тул тайлант хугацаанд барагдуулаагүй байна.	1	250.0	1	250.0	-	-	-	-
Тайлант онд 21215.1 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн зарлага гаргасан ба тухайн авто тээврийн хэрэгслийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солихдоо байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл нь шийдвэр гаргаагүй байна	1	21,215.1			1	21,215.1	-	-
Тухайн байгууллагын санхүүгийн тайланд 12.434 м2 газар бүртгэлтэй байгаа бөгөөд Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгаанд 577084м2 газар бүртгэлтэй байна.	1	0			1	0		
Дүн	**3**	**21,465.1**	**1**	**250.0**	**2**	**21,215.1**	**0**	**0**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлант онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөд 27,993.4 мянган төгрөг зарцуулснаас 23,788.4 мянган төгрөгийг шагнал урамшуулал, уралдаан тэмцээн, хүлээн авалтын зардал хавтгайруулан зарцуулсан байна.	1	23,788.4			1	23,788.4		
Шилэн дансны тухай хуультай холбоотой зөрчил								

Тайлант онд шилэн дансны цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 599,427.8 мянган төгрөгийн 29 гүйлгээ мэдээлэхээс 14,301.7 мянган төгрөгийн 11 гүйлгээ мэдээлээгүй, бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт 221,512.9 мянган төгрөгийн 15 мэдээллийг байршуулахаас Засаг дарга нөөц хөрөнгө зарцуулах 2 захирамжийн 9,580.9 мянга, халаалтын гэрээний 34,681.4 мянга, шатах, тослох материал нийлүүлэх гэрээний 23,608.1 мянган төгрөгийг тус тус мэдээлээгүй байна.	1	82,172.1	-	-	1	82,172.1	-	-
Дүн	1	105,960.5			1	105,960.5	0	-

-----------oOo-----------

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2024 оны 02 сарын 23 өдөр   Дугаар 29/А0570240/БНА-2024/203/НА-СТА-ТШЗ Номгон

ТӨЛБӨР БАРАГДУУЛАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх оны авлагын үлдэгдэл 250,000 (Хоёр зуун тавин мянган) төгрөгийн цалингийн урьдчилгааг барагдуулаагүй байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах; 6.4.8 дахь "Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь “Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.3 дахь “Цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”, 4.2.3.8 дахь “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 2.1.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" гэснийг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Цалингийн урьдчилгааны үлдэгдэл 250,000 (Хоёр зуун тавин мянган) төгрөгийг төсөв захирагчаар төлүүлж, Төрийн сан дахь 100030000947 тоот төгрөгийн дансанд төвлөрүүлэх.
2. Аудитаар тогтоосон төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, нотлох баримтыг 2024 оны 03 дугаар сарын 25-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын

5050091

газарт[1] ирүүлэхийг Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Д.Отгонжаргал, нягтлан бодогч Б.Энхжаргал нарт даалгав[2],[3].

ТӨЛБӨРИЙН АКТЫГ ТОГТООСОН[4]:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР Н.БҮНЧИНСҮРЭН

6417143544
ВЮА0067 9007423

---

[1] Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

[2] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана"

[3] Монгол улсын ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

[4] Төрийн аудитын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 22 өдөр Дугаар 52/А0570240/БПА-2024/203/НА-СТА-ТШЗ Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд 21,215,100 (Хорин нэгэн сая хоёр зуун арван таван мянга нэг зуун) төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийн зарлага гаргасан ба тухайн авто тээврийн хэрэгслийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солихдоо байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл нь шийдвэр гаргаагүй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2018 оны 04 сарын 03-ны өдрийн 86 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Өмч хамгаалах зөвлөлийн үйл ажиллагааны нийтлэг журам"-ын 3.13-т " Өмч хамгаалах зөвлөл нь хуулийн этгээдийн тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солих, барилга байгууламжийн их засвар хийх тохиолдолд батлагдсан норм стандартыг мөрдүүлэх, барилгын болон техникийн хувийн хэрэгт нь баяжилт хийлгэх зэргээр хяналт тавьж ажиллана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлөөр сольсон тээврийн хэрэгслийн сэлбэг, эд ангийн дүгнэлт гаргаж нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох

5040159

баримтыг 2024 оны 05 дүгээр сарын 30-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх.

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Д.Отгонжаргал, нягтлан бодогч Б.Энхжаргал нарт даалгав[1],[2].

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН[3]:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР: Н.БҮНЧИНСҮРЭН

---

[1] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

[2] Монгол улсын ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

[3] Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 23 өдөр Дугаар 53/40570240/ТЛ-2024/203/НА-СТА-ТШЗ Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд Засаг даргын нөөц хөрөнгөд 27,993.4 мянган төгрөг зарцуулснаас 23,788.4 мянган төгрөгийг шагнал урамшуулал, уралдаан тэмцээн, хүлээн авалтын зардал хавтгайруулан зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-д "Зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 15 дугаар зүйлийн 15.1-д " Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно",15.1.3-д "Хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", 15.1.5-д "Төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 1.1. "Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргад хуулиар олгогдсон бүрэн эрхтэй зөрчилдөхгүй, урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсны улмаас тухайн төсвийн жилийн дундуур зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээ, зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгө (цаашид "нөөц хөрөнгө" гэх)-өөс санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг тайлагнахад энэ журмыг мөрдөнө", 2.1.5-т "Энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээ" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

5040100

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан журмын дагуу зарцуулж байх зөрчлийг арилгаж нотлох баримтыг FAS системд оруулж, нотлох баримтыг 2024 оны 05 дүгээр сарын 30-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх.

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баянговь сумын Засаг даргын Тамгын газрын дарга Д.Отгонжаргал, нягтлан бодогч Б.Энхжаргал нарт даалгав[1],[2].

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН[3]:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР: Н.БҮНЧИНСҮРЭН

6417143544
БЭ 90067 9007423

---

[1] Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 “Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана.”

[2] Монгол улсын ерөнхий аудиторын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын 5.5 “Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй”

[3] Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно